

Ecologisch werk-protocol Omzooming Hoogewaard in Alphen aan den Rijn

Uitwerking passende maatregelen ten behoeve van
de zorgplicht uit de Wet natuurbescherming

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Ecologisch werkprotocol
Omzooming Hogewaard in Alphen
aan den Rijn

Projectnummer

51001439

Klant

Gemeente Alphen aan den Rijn

Datum

05-06-2023

Auteur

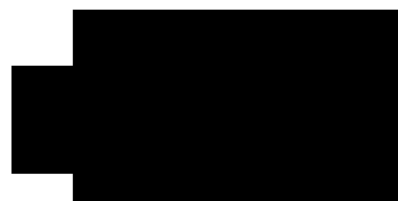
[REDACTED]

Document referentie

NL23-648800269-51967

Gecontroleerd door

Vrijgegeven door

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Beschrijving plangebied	4
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	5
1.4	Doel en reikwijdte protocol	6
2	Algemene voorwaarden	7
2.1	Ecologische begeleiding	7
2.2	Verantwoordelijkheden.....	7
2.3	Procedure bij calamiteiten.....	7
2.4	Vastleggen en documentatie.....	8
3	Maatregelen.....	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Zorgplicht.....	9
3.3	Maatregelen	9
	Bijlage 1 - Kennisname ecologisch werkprotocol	11
	Bijlage 2 – Checklist uitvoeringen.....	13
	Bijlage 3 – Calamiteitenformulier	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Alphen aan den Rijn is voornemens om het bedrijventerrein Hoogewaard te omzoomen met bomen. Tevens is het plan om een watergang te baggeren die aansluit op het projectgebied.

Ten behoeve van deze ontwikkeling heeft Sweco Nederland BV een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd¹. Hieruit blijkt dat binnen het projectgebied geen streng beschermde soorten voorkomen. Het voorkomen van algemeen beschermde vrijgestelde soorten, is echter aannemelijk. In voorliggend ecologisch werkprotocol worden maatregelen beschreven die negatieve effecten op desbetreffende soorten zoveel mogelijk voorkomen. Op deze wijze wordt aan de algemene zorgplicht voldaan (Artikel 1.11; lid 1 & 2 Wet natuurbescherming).

1.2 Beschrijving plangebied

Het projectgebied is gelegen op het bedrijventerrein Hoogewaard aan de J.G. van der Stoopweg in Alphen aan den Rijn, zie Figuur 1-1 voor de topografische ligging van het projectgebied. Een deel – het te beplanten deel- van het projectgebied is gelegen op een bedrijventerrein. De te baggeren watergang is gelegen in agrarisch gebied wat grenst aan het bedrijventerrein. Langs de te baggeren watergang is een bomenrij aanwezig. Tevens is een bomenrij in het oosten van het projectgebied aanwezig.

Figuur 1-1 Topografische ligging van het projectgebied

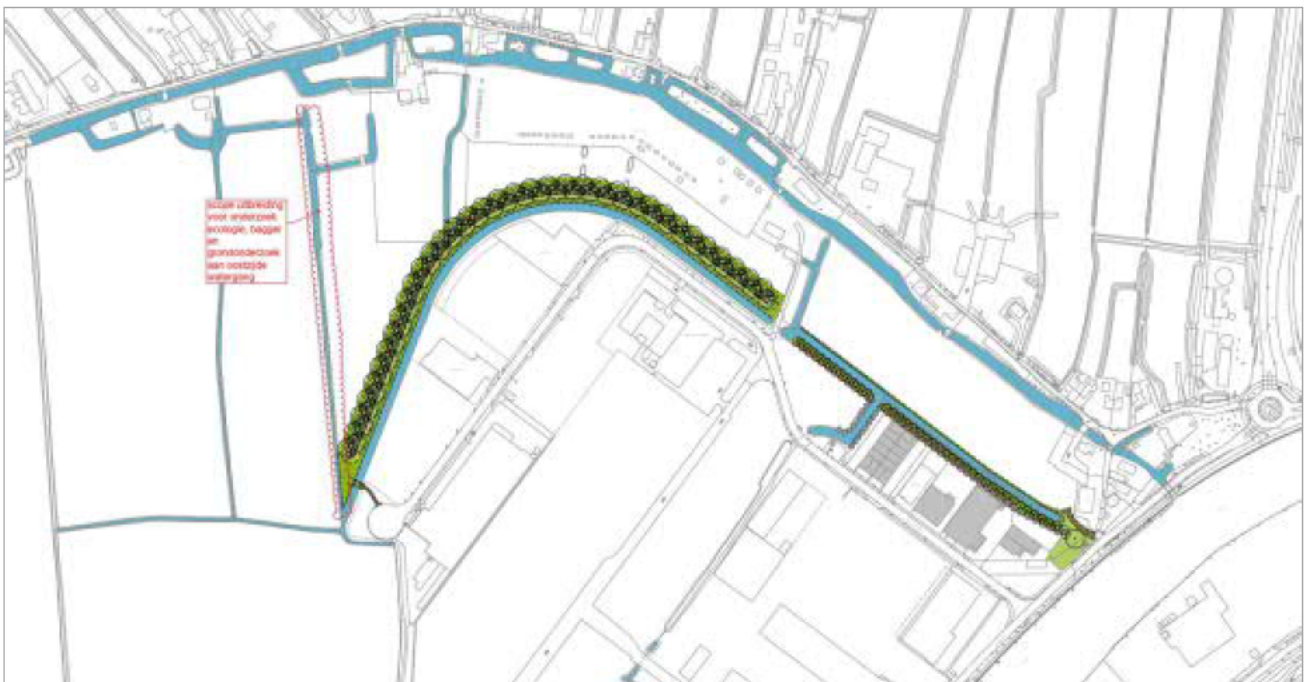
¹ Sweco Nederland B.V., 2023. Verkennend natuuronderzoek Omzooming bedrijventerrein Hoogewaard in Koudekerk aan den Rijn.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

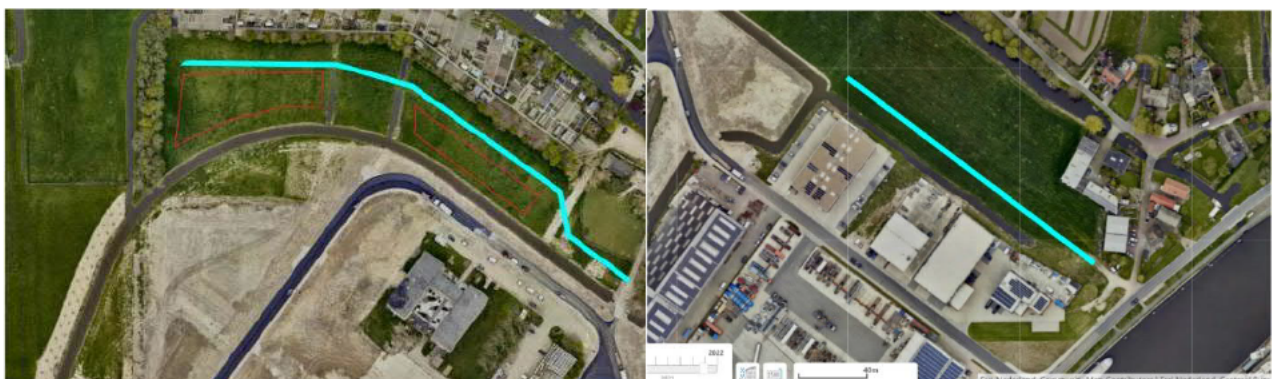
De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit:

- Realiseren en verwijderen tijdelijke transportroute.
- Het baggeren van een watergang.
- Het planten van bomen langs een watergang.

De toekomstige situatie is weergegeven in Figuur 1-2, waarbij de bomenrij geplant is naast de watergang, en de gebaggerde watergang zelf onveranderd blijft. De vaste routes voor het grondtransport zijn weergegeven in Figuur 1-3.

Figuur 1-2 Toekomstige situatie die de bomenrij naast de watergang weergeeft

Figuur 1-3 Routes grondtransport

1.4 Doel en reikwijdte protocol

Voorliggend ecologisch werkprotocol is enkel gericht op de baggerwerkzaamheden en het planten van de bomenrij en de daar bijbehorende transport routes, zoals aangegeven op figuur 1-2 en 1-3. Voor dit werkprotocol is gebruik gemaakt van de Gedragscode soortenbescherming gemeenten, bestendig beheer en onderhoud wateren en oevers². Hieronder valt het baggeren van sloten. Bij wijziging van het planvoornemen of grenzen van het gebied, dient nader te worden beoordeeld of conform het werkprotocol kan worden gewerkt of dat alsnog een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd dient te worden. Het ecologisch werkprotocol is niet van toepassing op werkzaamheden die volgen na het baggeren en het planten van de bomen, of andere werkzaamheden binnen het totale plangebied.

² Stadswerk, Gedragscode soortenbescherming gemeenten, 2020. Gedragscode soortbescherming gemeenten voor Ruimtelijke ontwikkeling of inrichting en Bestendig beheer of onderhoud.

2 Algemene voorwaarden

2.1 Ecologische begeleiding

Bepaalde werkzaamheden gedurende de uitvoeringsfase worden begeleid door een ecologisch deskundige. Onder een ecologisch deskundige wordt binnen de kaders van de Wet natuurbescherming, en Sweco Nederland BV, een persoon verstaan die aantoonbare kennis en ervaring heeft op het gebied van soort specifieke ecologie doordat deze:

- Op HBO of universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie, en/of;
- Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of werkzaam is voor een terrein beherende organisatie, en/of;
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties, en/of;
- Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soorten monitoring en/of – bescherming.

2.2 Verantwoordelijkheden

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, ook in gevallen waarin het ecologisch werkplan niet voorziet. De naleving houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Voor de aanvang van de werkzaamheden vult de verantwoordelijke uitvoerder de checklist in en ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord (Bijlage 1 – Kennisname ecologisch werkprotocol en Bijlage 2 – Checklist uitvoeringen).

2.3 Procedure bij calamiteiten

Ondanks de genomen voorzorgsmaatregelen is het niet mogelijk om calamiteiten geheel uit te sluiten. Het is van groot belang dat eventueel optredende calamiteiten worden gemeld, geanalyseerd en geëvalueerd om de juiste maatregelen te nemen om soortgelijke gebeurtenissen in de toekomst te voorkomen. Daarom is iedereen verplicht calamiteiten bij de directie te melden. Naar aanleiding hiervan moeten er, in samenspraak met de begeleidend ecooloog, maatregelen genomen worden om de bestaande situatie te verhelpen en herhaling in de toekomst te voorkomen. De uitvoerder en/of opdrachtgever neemt bij een calamiteit direct telefonisch contact op met de begeleidend ecooloog.

Onder calamiteiten kan worden verstaan:

- Het onverwachts aantreffen van gemelde beschermde soorten of broedende vogels.
- Het aantreffen van andere beschermde soorten dan opgenomen in het voorliggend ecologisch werkprotocol.

- Wanneer andere handelingen dan waarvoor dit ecologisch werkprotocol is opgesteld noodzakelijk zijn.

2.4 Vastleggen en documentatie

Het ecologisch werkprotocol dient te allen tijde aanwezig te zijn op de werklocatie (bijvoorbeeld digitaal). Er dient aantoonbaar conform dit werkprotocol gewerkt te worden. Dit kan door middel van het formulier in Bijlage 2 – Checklist uitvoeringen) van dit werkprotocol. Dit kan ook in de vorm van een logboek of andere vorm van verslaglegging, inclusief foto's en toelichting van instructiebijeenkomst. De aannemer is verantwoordelijk voor het opstellen van deze verslaglegging. De documentatie dient samen met het natuuronderzoek minimaal 2 jaar na afronding op een centrale plek bewaard te blijven.

Wanneer ecologische begeleiding plaatsvindt, houdt de begeleidend ecooloog een logboek bij. Dit logboek bestaat uit korte verslagen van uitgevoerde maatregelen, gemaakte afspraken en gesignaleerde problemen en op welke wijze deze zijn opgelost. Het logboek wordt na afronding van het project, als bijlage toegevoegd aan het ecologisch werkprotocol.

3 Maatregelen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de te nemen maatregelen om negatieve effecten op (beschermde) soorten te voorkomen en/of mitigeren.

3.2 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving geldt krachtens Artikel 1.11 (lid 1 en 2) van de Wet natuurbescherming, de zorgplicht. Via de betreffende verbodsbepaling wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen aantasten. Naast de regels die in ecologische werkprotocollen worden gesteld aan de uitvoering van activiteiten, wordt altijd de zorgplicht in acht genomen. Per activiteit moet ter plaatse bekeken worden hoe invulling wordt gegeven aan de zorgplicht. Het gaat hierbij om maatregelen die verstoring of doding van dieren en/of vernietiging van platen voorkomen dan wel beperken. Daarnaast gaat het om de instandhouding van hun verblijf-/groeiplaatsen.

3.3 Maatregelen

Het projectgebied is gecontroleerd op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten. Uit het verkennende onderzoek blijkt dat er geen aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van streng beschermde soorten conform artikel 3.5 Wnb. De aanwezigheid van vogels beschermd conform artikel 3.1 Wnb en algemeen beschermde (vrijgestelde) soorten conform artikel 3.10 Wnb, is echter aannemelijk. Om te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden soorten worden verstoord en/of gedood, worden de werkzaamheden volgens de volgende maatregelen uitgevoerd:

Algemeen zorgvuldig handelen bij baggerwerkzaamheden

- Bij de locatiekeuze van het afzetten van schoonsel en/of bagger op het land, wordt rekening gehouden met leefgebied van landsoorten.
- Minimaal 25% van de onderwatervegetatie en bodem ongemoeid laten. Schoonsel of de bagger een paar dagen op de kant laten liggen (bij voorkeur 48 uur), zo krijgen de amfibieën de gelegenheid terug te kruipen naar het water.
- Als de werkzaamheden vanaf land plaatsvinden, wordt de rijsnelheid van machines zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen vluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden. Dit geldt ook voor het rijden over de daarvoor aangewezen transportroutes.
- Er wordt rustig opgestart en zoveel mogelijk één richting op gewerkt, en zo mogelijk van de dichte zijde naar het open water of gebied, zodat de aanwezige vissen en/of amfibieën in de watergang kunnen vluchten.
- In beginsel wordt met daglicht gewerkt. Indien dit niet mogelijk is, moet voorkomen worden dat (bouw)verlichting uitstraalt naar omliggende groenstructuren en watergangen tussen één uur voor zonsondergang en één uur na zonsopkomst in de periode maart tot en met oktober.

- Werkzaamheden aan watergangen worden zoveel mogelijk in de maanden september en oktober uitgevoerd (d.w.z. na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen en amfibieën).

Vogels

- Bij de uitvoering van werkzaamheden wordt rekening gehouden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen (globaal tussen half maart – augustus). Werkzaamheden dienen zoveel mogelijk buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.
- Werk alleen in het broedseizoen als hierbij geen broedvogels worden gestoord of nesten worden aangetast. Dit kan bewerkstelligd worden door te voorkomen dat vogels tot broeden komen binnen het werkgebied door:
 - De vegetatie op plekken waar werkzaamheden gaan plaatsvinden voor het broedseizoen (vóór half maart) kort te maaien en kort te houden. Dit voorkomt hergroei van grassen en heeft tegelijkertijd een verstrend effect. De frequentie waarop dit wordt uitgevoerd is gemiddeld 1 maal per twee weken maar kan variëren afhankelijk van seizoen en weersomstandigheden. De frequentie kan aangepast worden in samenspraak met een begeleidende ecooloog.
 - De werkzaamheden voor het broedseizoen te beginnen en voort te zetten zonder onderbreking.
- Indien binnen het broedseizoen werkzaamheden plaats vinden, dient voorafgaand een broedvogelcontrole uitgevoerd te worden door een ter zake kundige ecooloog. Indien broedende vogels worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden in overeenstemming met de begeleidende ecooloog zodanig te worden uitgevoerd, dat vogels niet verstoord worden. Indien broedende vogels worden aangetroffen buiten het reguliere broedseizoen, dienen de werkzaamheden in overeenstemming met de begeleidende ecooloog zodanig te worden uitgevoerd, dat vogels niet verstoord worden en nesten en eieren worden gespaard.

Vissen

- Bij baggeren wordt bij voorkeur gewerkt met een baggerzuiger.
- Wanneer wordt gewerkt met een baggerbak dient de bak voor de oever te worden omhooggehaald zodat vissen kunnen vluchten.
- Waterplanten en bagger worden op de kant verspreid en door een ecologische begeleider nagelopen op aanwezige vis en larven. Vissen en larven worden direct teruggeplaatst in het water.
- Er vinden geen werkzaamheden plaats bij watertemperaturen onder de 5 en boven de 20 graden Celsius.

Mogelijk wordt het projectgebied tijdens het planten van bomen geschikt voor de **rugstreeppad**, een streng beschermde soort. Dit kan worden voorkomen door:

- Het plaatsen van een amfibieënscherm.
- Voorkomen dat er kuilen en/of rijsporen ontstaan waarin voortplantingswater kan ontstaan. Dit kan voorkomen worden door aan het eind van iedere werkdag de kuilen en rijsporen weer te egaliseren. Indien er toch plassen ontstaan moeten de werkzaamheden worden gestaakt en door een ecooloog worden beoordeeld.

Bijlage 1 - Kennisname ecologisch werkprotocol

Middels dit formulier hebben de initiatiefnemer en de uitvoerder(s) van de werkzaamheden kennis genomen van de te nemen maatregelen in het kader van de verleende ontheffing Wet natuurbescherming en de zorgplicht. Dit document dient tijdens de werkzaamheden ondertekend op locatie (in het directieverblijf en bij de aannemer) aanwezig te zijn.

Initiatiefnemer	Aannemer / uitvoerder
Bedrijfsnaam	Bedrijfsnaam
.....	
Vertegenwoordigd door:	Vertegenwoordigd door:
.....	
Handtekening:	Handtekening:
.....	
Datum:	Datum:
Plaats:	Plaats:
Aannemer / uitvoerder	Aannemer / uitvoerder

Bedrijfsnaam

Bedrijfsnaam

.....

.....

Vertegenwoordigd door:

Vertegenwoordigd door:

.....

.....

Handtekening:

Handtekening:

.....

.....

Datum:

Datum:

Plaats:

Plaats:

Bijlage 2 – Checklist uitvoeringen

Deel 1: Werkvoorbereiding

Checklist deel 1 wordt vóór aanvang van de werkzaamheden door de initiatiefnemer ingevuld en ondertekend. Ook de aannemer ondertekent als blijk van ontvangst, kennisname en akkoord. De Checklist wordt in tweevoud opgemaakt; beheerder en aannemer behouden elk een getekend exemplaar.

Op welk(e) (deel)gebied(en)/ object(en) heeft deze checklist betrekking?	
Gebieds-/ objectaanduiding:	
Welk soort werkzaamheden worden uitgevoerd?	
Omschrijving van de uit te voeren werkzaamheden:	
Wanneer worden de maatregelen uitgevoerd?	
Aanvang werkzaamheden:	
Afronding werkzaamheden:	
Eventueel gemaakte afspraken tussen initiatiefnemer en aannemer:	
Initiatiefnemer: _____ Naam: Handtekening: Datum: Plaats:	Aannemer: _____ Naam: Handtekening: Datum: Plaats:

Deel 2: Afwijkingen

Checklist deel 2 wordt na de werkzaamheden ingevuld, indien is afgeweken van de uitvoering, zoals beschreven in deel 1.

Op welke wijze is afgeweken van de uitvoering zoals beschreven in deel 1, en waarom?

Afwijkingen ten opzichte van deel 1 van de checklist:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Indien van de planning is afgeweken van de aanwezigheid van beschermde planten en/of dieren die niet op voorhand bekend waren, is het nodig om de locaties op kaart aan te geven. Is als bijlage een kaart met aanvullende beschermde soorten opgenomen?

Ja / Nee

Toelichting:

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
Initiatiefnemer:	Aannemer:
Naam:	Naam:
Handtekening:	Handtekening:
Datum:	Datum:
Plaats:	Plaats:

Bijlage 3 – Calamiteitenformulier

Denk rustig na, neem elke calamiteit serieus en voorkom meer schade.

Datum:	
Locatie:	
Melder:	
Functie:	
Telefoon:	
Calamiteit betreft	
Nadere omschrijving calamiteit: Benoem zoveel mogelijk details. Zijn er beschermde soorten doodgegaan/vernietigd? Zo ja hoeveel en welke soorten. Welke vervolgmaatregelen zijn getroffen?	
Melder heeft contact opgenomen met:	
Betrokken ecooloog:	
Maatregelen:	
Goedgekeurd op:	Paraaf: